

**СИЛАБУС освітнього компонента
«ЦІНОУТВОРЕННЯ»**

	Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
	Рівень освіти	фахова передвища освіта
	Ступінь освіти	фаховий молодший бакалавр
	Освітньо-професійна програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
	Спеціальність	076 «Економіка підприємства»
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент	
Рік навчання	III курс	
Семестр	6 семестр	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/заг. кількість годин	3 кредити ЄКТС/90 год	
Мова викладання	українська	
Мета (чому це цікаво/потрібно вивчати)	<p>формування у майбутніх фахових молодших бакалаврів теоретичних основ та практичних навичок з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування витрат за видами, центрами відповідальності та носіями для мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень; - формування цін і розробки цінової політики. 	
Завдання	<p>формування у майбутніх фахових молодших бакалаврів знань з:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обчислення величини витрат за видами, місцями та носіями; - аналізу впливу структури і динаміки витрат на прибуток підприємства; - теоретичних засад ціноутворення; - методики формування цін та її окремих елементів; - сутності методів ринкового ціноутворення; - особливостей установа цін на зовнішньому ринку; - методологічних підходів до розробки цінової політики та стратегії підприємства; - цілей і методів державного регулювання цін та його впливу на економічні процеси. 	
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Змістовий модуль 1. Загальна характеристика витрат</p> <p>Тема 1. Сутнісна характеристика витрат. Предмет, метод і зміст дисципліни. Принципи і завдання управління витратами. Роль і значення управління витратами в умовах ринкової економіки. Поняття, склад і характеристика витрат. Класифікація витрат на виробництво. Поділ витрат стосовно прийняття управлінських рішень. Структура виробничих затрат підприємства і організації.</p> <p>Тема 2. Закономірності та чинники формування витрат. Особливості динаміки витрат у коротко- і довгостроковому періодах. Вплив виробничого навчання і досвіду на рівень витрат. Функції витрат. Практичне оцінювання функції витрат</p> <p>Тема 3. Управління витратами. Централізація і децентралізація - основні аспекти структури управління. Функції управління витратами. Основні методи управління підприємством</p> <p>Змістовий модуль 2. Формування та контроль витрат</p> <p>Тема 4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності. Центри відповідальності та їх необхідність. Типи центрів відповідальності. Оцінка та облік діяльності центрів відповідальності.</p>	

Формування витрат за місцями виникнення. Формування витрат за центрами затрат. Розроблення кошторисів центрів відповідальності. Розподіл витрат допоміжних і обслуговуючих підрозділів. Методика складання кошторису підприємства.

Тема 5. Собівартість продукції і калькулювання. Зміст, мета й етапи виробничого обліку. Метод, завдання та принципи калькуляційного обліку. Об'єкт та одиниця калькулювання. Види калькуляцій і їх використання в управлінні витрат. Поняття й види собівартості. Технологічний аспект вибору методики калькулювання собівартості продукції: Калькулювання за повнотою обліку витрат. Управління виробничими затратами за об'єктами калькулювання. Калькулювання у комплексному (сумісному) виробництві. Собівартість готової та реалізованої продукції.

Тема 6 : Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів. Роль і значення контролю в управлінні витратами. Завдання і види контролю. Методи контролю витрат. Функції витрат, як засіб оцінювання роботи підрозділів центрів витрат.

Змістовий модуль 3. Аналіз та оптимізація витрат на підприємстві

Тема 7. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток», як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень. Сутність і передумови аналізу системи «витрати-випуск-прибуток». Визначення маржинального прибутку в СVP-аналізі. Аналіз рівноваги операційної діяльності. Аналіз за умов невизначеності та безпека виробництва. Залежність прибутку від операційної активності та структури витрат. Поняття операційного важеля та його розрахунок.

Тема 8. Методи цільового формування структурного аналізу та зниження витрат. Роль концепції цільової собівартості в системі управління витратами, принципи таргет - костингу. Основні етапи досягнення цільового рівня собівартості. Функціонально-вартісний аналіз: суть, об'єкти та етапи проведення. Кайдзен, кайдзен – кастинг – методи зниження витрат.

Змістовий модуль 4. Ціна як економічна категорія при переході до ринку

Тема 9. Теоретичні засади ціноутворення. Види і функції цін. Вплив попиту і пропозиції на формування ринкових цін. Конкуренція і монополія як чинники ціноутворення. Основні види цін. Функції цін

Тема 10. Склад ціни і формування її елементів. Склад і структура ціни. Витрати і їх роль у формуванні ціни. Визначення прибутку в ціні. Формування в ціні товарних податків. Посередницькі надбавки (знижки) в ціні.

Тема 11. Методи ринкового ціноутворення. Витратні методи ціноутворення. Метод беззбитковості. Методи, що спираються на попит. Методи з орієнтацією на конкуренцію. Види цін у контрактах купівлі-продажу. Ціни зовнішнього і внутрішнього ринку. Види цін залежно від регіону реалізації. Види цін за часом їх дії.

Змістовий модуль 5. Цінова політика підприємства. Ціноутворення на зовнішньому ринку.

Тема 12. Цінова політика підприємства. Цінова політика підприємства. Цінова стратегія підприємства. Система цінових знижок. Суть та види цінових знижок. Вплив знижок на фінансовий стан підприємства. Особливості використання цінових знижок і надбавок у деяких галузях народного господарства. Уцінка товарів як інструмент цінової політики

Тема 13. Ціноутворення на зовнішньому ринку. Види

	<p>зовнішньоторговельних цін. Установлення цін на експортно-імпорту продукцію. Митне регулювання ціноутворення . Митна політика інших країн . Ціноутворення у магазинах безмитної торгівлі</p> <p>Тема14. Державна цінова політика та її вплив на економічні процеси. Цілі й методи державного регулювання цін. Повноваження органів державного регулювання цін. Державне регулювання цін монопольних утворень . Контроль за додержанням державної дисципліни цін . Державне регулювання цін у зарубіжних країнах.</p>
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі підприємницької, торговельної та біржової діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують концепції організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	<p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК 1. Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 8. Здатність визначати та задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.</p>
Результати навчання (програмні результати навчання)	<p>РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності із професійною метою.</p> <p>РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.</p> <p>РН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні й телекомунікаційні технології обміну та поширення професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.</p> <p>РН 9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>РН 14. Визначати потреби споживачів для формування асортименту товарів у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p>
Пререквізити	Курс «Ціноутворення» відноситься до обов'язкових компонентів професійної підготовки. Вивчення курсу неможливе без базових знань, здобутих у вигляді компетентностей, отриманих при попередньому вивченні дисципліни «Економіка підприємства», «ЗЕД», «Маркетинг» та інших дисциплін, які формують аналітичне мислення в економіці.
Постреквізити	Засвоений здобувачами матеріал в результаті вивчення дисципліни може бути підґрунтям для здачі кваліфікаційного екзамену зі спеціальності.
	<p>Основна література:</p> <p>Управління витратами: навч.посібник. Ахновська А., Болгов В., вінниця</p>

<p>Інформаційне, навчально – методичне забезпечення</p>	<p>Дон НУ, 2020; Управління витратами: навч.посібник. Чорна М., Смірнова П., Бугріменко Р., ХДУХТ, 2017; Ціноутворення: курс лекцій. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Завадських Г.М. Мелітополь, Люкс, 2020; Маркетингове ціноутворення. Макаренко Н.О., Лищенко М.О. Буринь, 2020; Шкварчук Л.О. Ціноутворення: Підручник. К.: Кондор, 2008.</p> <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України«Про ціни та ціноутворення» ; 2. Закон України«Про податок на додану вартість» ; 3. Закон України«Про ставки акцизного збору і ввізного мита на окремі товари (продукцію)» ; 4. Закон України«Про єдиний митний тариф» ; <p>Інформаційні ресурси</p> <p>Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // http://www.nbuv.gov.ua Офіційна Інтернет-сторінка Верховної Ради України http://www.portal.rada.gov.ua Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України // http://www.kmu.gov.ua Офіційна Інтернет-сторінка Світової організації торгівлі http://www.wto.org Офіційна Інтернет-сторінка Міжнародного валютного фонду http://www.imf.org Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України // http://www.me.gov.ua Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України // http://www.minfin.gov.ua Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України http://www.bank.gov.ua Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України http://www.ukrstat.gov.ua</p>
<p>Поєднання навчання та досліджень</p>	<p>Студенти мають можливість додатково отримати 5 балів за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, виступи із результатами досліджень на студентських наукових конференціях, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей із тематики курсу. Тему індивідуальної роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем.</p>
<p>Система оцінювання</p>	<p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з дисципліни – 60 балів); Підсумковий / семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка виставляється як загальна сума балів набраних за результатами поточного та підсумкового контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 55 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних, семінарських, модульних занять, самостійну роботу; - 40 балів – за екзамен. <p>Додаткові бали (поєднання навчання та досліджень)– 5 балів. Усього 100 балів.</p> <p>Всі бали перераховуються із системи ECTS в національну за чотирибальною системою оцінювання</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку/іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Форми поточного та підсумкового контролю

Попередній (тестування, усне опитування, фронтальне опитування)
 Семінарський (усна перевірка, письмова перевірка, фронтальна перевірка)
 Модульний (тестування, письмове опитування, ККР)
 Підсумковий - екзамен

Політика освітнього компонента**Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувача освіти:**

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час модульного контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та моралі здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності

Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх заняттях, підсумковому модульному контролі є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах тощо. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами освіти:

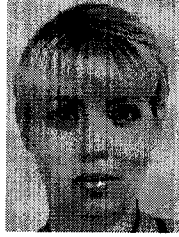
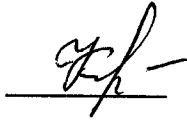
- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважної причини);
- відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається у будь-який час, зручний для викладача, у т. ч. згідно з графіком відпрацювання та консультацій;
- пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії;
- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної);
- перескладання підсумкового модуля з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій, передбачених Положенням про диплом

державного зразка з відзнакою, чи невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий модульний контроль з поважної причини.

Циклова комісія

Економічних дисциплін

Розробник

Ірина КОМИССАРОВА

Посада: викладач

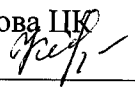
Категорія, педагогічне звання: спеціаліст вищої категорії

E-mail: komissarova.irina@dfkeit.com

Силабус освітнього компонента погоджено на засіданні ЦК економічних дисциплін

Протокол № ___ від _____ 2023

Голова ЦК

Ірина Комісарова

Розглянуто та схвалено Методичною радою

Дніпровського фахового коледжу енергетичних та інформаційних технологій

Протокол № 1 від 30.08.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Валентина БОНДАРЕНКО